

ANDI ȘTEFĂNESCU

EDWARD

EDITURA VREMEA
BUCUREȘTI
2021

Capitolul II

JUCĂRII

Preaiubite cetitor, dacă cele ce-ți vor fi povestite aici vor părea să-ți vorbească de o copilărie nefericită, nu e adevărat! Un copil e fericit prin definiție. Dacă o știe, sau nu, e irelevant. De înțeleș o va înțelege, oricum, mult, mult mai târziu.

Edward n-a avut niciodată vreo jucărie când era mic. De un' să-i ia ai lui așa ceva în anii ăia, când fosta *burghezoz-moșierime* ducea o existență nesigură și plină de lipsuri? Întreaga familie, ștampilată astfel și blagoslovită cu patru copii, abia dacă supraviețuia, de bine, de rău, în două cămăruțe dintr-o curte îngustă și lungă cât o zi de post.

Cum intrai pe poarta de fier forjat, grea și scârțâitoare, din alte timpuri, pe mâna stângă începeau camerele, una după alta, la șir, fiecare cu fereastra ei și o ușă cu geam ce dădea direct afară, în aer liber.

Lângă poartă stăteau baba Teodora și baba Jana, surori.

Baba Teodora, gheboșată până-n pământ și cu un nas care-i intra în gură, arăta ca zgrițuroaica din basme, vorbea cu accent franțuzesc și dădea bani cu camătă. Baba Jana, deși cam de-o vârstă cu sor-sa, avea o față întinsă, fără un rid, roșeață în obrăjori și era tot timpul prin curte, îngrijind câteva găini cărora le vorbea limba și le arunca toată ziua boabe de porumb, pe atunci delicatețuri de care nimeni n-a aflat de unde făcea rost. Seara le aduna la coteț, strigându-le pe fiecare pe nume, cu un zâmbet tâmp. Altceva nici nu știa să spună pentru că baba Jana era cretină la modul definitiv și absolut. A trăit aproape o sută de ani, neschimbată, fără să îmbătrânească, alături

de găinile ei, care și ele păreau nemuritoare. Cu timpul, întâlnind-o în fiecare zi, Edward a înțeles că, dacă vrei să arăți bine până la o sută de ani, trebuie să fii neapărat cretin.

În următoarele două camere stătea o familie care avea o fată de douăj' de ani, Țica – urâtă și cu coșuri. Vară, iarnă, în fiecare zi la prânz, Țica scotea în curte un ceaun cu cartofi fierți în coajă, din care ieșeau trâmbe de aburi și pe care-i lăsa să se răcorească. Vară, iarnă, Țica și ai ei mâncau cu toții cartofii ăia fierți, goi. Adică, nu chiar goi: cu sare.

Pe la mijlocul curții locuia Mariana, o servitoare grasă, de o vârstă incertă, venită cândva din Ardeal și care, câteodată, dacă era trează, făcea curat prin case. De cele mai multe ori însă, se îmbăta cu vreun milițian o lună întregă. Câteodată, chiar cu doi în aceeași lună.

Cămăruța de-alături era a Sandei, o funcționară trecută de cincizeci. Sanda fuma încontinuu; țigara nu i se stingea vreodată și nimeni n-a văzut-o fără. Avea o față oacheșă, ca pergamentul, și când deschidea ușa să mai schimbe o vorbă cu vecinii, valuri de fum ieșeau dinăuntru. De la Sanda a învățat Edward să recunoască o fumătoare după tenul uscat și numai riduri.

Urma Tanța, care era din Constanța și încă tânără. Tanța era contabilă și singură cuc; o femeie fără păcate și fără calități.

Iată-ne acum ajunși și la locatarii celor două cămăruțe aflate în fundul acelei curți lungi și înguste, ce se sfârșea printr-un zid orb de cărămidă, niște magazii de lemne și un măr crescut acolo nu se știe cum și care înflorea alb-roz în fiecare primăvară. Înainte de a merge mai departe, am dori să precizăm însă că de la cele două babe, baba Teodora și baba Jana, de la Țica și Mariana, și de la Tanța din Constanța, Edward nu a învățat niciodată nimic.

Surorile lui, trei la număr și domnișoare de acuma, dormeau toate în ultima cameră și de-alături, unde stătea

cu părinții, Edward auzea adesea discuții aprinse despre bluzele și rochițele pe care fetele și le schimbau între ele pentru întâlnirile cu băieții.

Sora Cea Mai Mare avea voce de operă, a cântat o vreme în Corul Radio și ar fi putut ajunge celebră, poate, în alte timpuri. Când într-o primăvară mama i-a zis să cânte și ea ceva din ce-nvățase la cor, că tot se ducea toată ziua pe-acolo, nu s-a lăsat mult rugată și le-a cântat. Întâmplător, erau cu toții strânși în cămăruța fetelor, un spațiu care nici pe departe n-avea șase metri pătrați și în care înghesuiseră un pat, un dulap și o masă cu scaunul de brad sub care se ascunsese Edward la șase luni. Când Sora Cea Mai Mare și-a început aria, norocul tuturor a fost că, ziua fiind însorită, ușa era larg deschisă către mărul înflorit din curte. Tatăl, pentru care nu mai era loc înăuntru, încremenise în prag. Și nu numai el; întreaga asistență a fost luată prin surprindere...

La ani și ani după aceea, Edward a văzut la televizor un interviu cu Pavarotti. Frapant era faptul că, atunci când vorbea despre vocea lui, o făcea la modul indirect, numind-o: *instrument!* Pavarotti n-a spus niciodată *Vocea mea...*, ci a repetat de câteva ori, și de fiecare dată cu un zâmbet: *Da, da... instrumentul e încă în ordine și funcționează mulțumitor aș zice...*

Ei, bine!, *instrumentul* la care le-a cântat atunci Sora Cea Mai Mare în acel spectacol improvizat oferit familiei într-o zi însorită de primăvară s-a dovedit o forță a naturii și era greu de crezut că izvora din corpul atât de subțire și de fragil al unei fete malnutrite de douăzeci de ani. Cu o voce coborâtă din Ceruri, cu timbru de soprană, Sora Cea Mai Mare a început să cânte încet, aproape intim, o arie care a crescut, a crescut... S-a ridicat din ea însăși, și, intensificându-se din ce în ce, a atins un diapazon și o intensitate care au făcut ca fereastra cămăruței să intre în rezonanță, zumzâind. Dacă ușa n-ar fi fost deschisă,

ar fi zburat în țândări, dar, așa, aria s-a răspândit liber în întreaga curte, câteva păsări au căzut ameteite din mărl ale cărui flori albe s-au scuturat deodată și plutind înde lung s-au așezat încet-încet pe creștete. Când Sora Cea Mai Mare s-a oprit, fețele tuturor erau ninse...

Așa și-a început Edward educația muzicală.

Lucrurile nu s-au oprit însă aici. Pe când se mai înălțase puțin, Sora Cea Mai Mare, măritată de acuma, a căutat să i-o desăvârșească și, într-o iarnă grea, a venit la ei ca să-l ia pe Edward și să-l ducă să dea și el probă pentru Corul de Copii Radio.

Toți locatarii făcuseră pârție prin curtea lungă și după ce au deschis cu greu poarta de fier, înțepenită de ger, sora și fratele au ieșit în stradă cum s-a făcut ziuă. Mergeau amândoi pe o cărăruie printre nămeți și zăpada scârțâia sub picioare.

– Trage bine căciulița, i-a spus Sora Cea Mai Mare. Să nu răcești tocmai acuma!

– Da, da... a zis Edward ascultător, îndesându-și bine pe cap căciulița roșie, de lână, pe care chiar ea i-o aduse mai adineauri. Iar apoi a întrebat-o, îngrijorat:

– Ce-or să-mi facă acolo?

– Nimic, dragă, te pun la pian. Da' nu mai vorbi, să nu tragi aer rece!

Edward a tăcut, ascultător, gândindu-se ce bine o să fie când or să-l pună la pian, și au mers așa, pe jos, până la Radio. Pianul îi plăcea, și știa și cum arată, dar de apropiat nu se apropiase niciodată de așa ceva.

Odată ajunși, s-au scuturat bine de zăpadă și au urcat la etaj pe scări de marmură. Acolo, o sală mare și foarte înaltă, îmbrăcată toată în lemn, și mulți copii; fete și băieți, mai toți mai mari ca el și cu caiete de note în mână. Gălăgie, râsete și chicoteli. Sora Cea Mai Mare l-a lăsat într-un colț și s-a dus să vorbească cu un nenea bătrân și slab tare, cu părul alb, și care răsfoia niște partituri puse pe o pianină.

Când s-au apropiat de el, Edward și-a scos căciulița și Nenea i-a zâmbit și, după ce l-a întrebat cum îl cheamă, i-a zis:

– Ei... Acum să vedem dacă ești mai talentat decât sora ta. Că ea așa spune...

Sora Cea Mai Mare l-a dezbrăcat repede de paltonaș, i-a luat căciulița din mână și i-a făcut semn să se ducă la pianul la care Nenea se așezase deja privind în jur către ceilalți copii și apăsând de câteva ori o clapă, atenționându-i. Râsetele și chicotelile au încetat pe dată. S-a făcut liniște.

– Ce vrei să ne cânti?

Întrebarea era neașteptată. Edward a tăcut și a clipit repede... Înțelesese că fusese *pus la pian*.

– Ce cântec știi? a zis Nenea, uitându-se scurt către Sora Cea Mai Mare.

Edward, ce să faci!, s-a gândit repede, a mai clipit o dată și a spus, încet:

– Du-du, duduie tractorul...

– Poftim?!

Nenea a clipit el acuma.

– DU-DU, DUDUIE TRACTORUL! a zis Edward, tare, cu curajul celui care nu mai are nimic de pierdut.

O rumoare ușoară a trecut printre copiii care precis țineau în mâini partituri de Bach, Mozart sau Händel.

Nenea a făcut liniște cu o privire și i-a zis:

– Bine... Cântă-ni-l și nouă, te rog.

Cum timid n-a fost niciodată, Edward i-a dat drumul și, pe măsură ce i se încălzea vocea, cânta tot mai tare și mai entuziast, în special refrenul:

Du-du-duuu... Du-du-duuu...

Du-du duduie tractorul!

În cele din urmă, Nenea l-a oprit cu un semn din mână, *Ajunge, merci!*, s-a ridicat și, după ce l-a mângâiat ușor pe cap, zâmbind, s-a dus către Sora Cea Mai Mare, căreia i-a vorbit pe șoptite. Fata îl privea țintă și-l aproba dând din cap, și Edward n-a auzit decât cum i-a mulțumit.

La întoarcere, gerul se muiase și zăpada nu mai scârțâia. Sora Cea Mai Mare i-a explicat că e încă prea mic, că va trebui să mai crească un an, doi, și să învețe să cânte după note. *Dar e bine, e bine!*

Edward n-a crezut-o.

Sora Cea Mijlocie era și cea mai frumoasă din toate trei. Cu un ten de o albeață strălucitoare și păr negru ce-i cădea valuri-valuri pân' la umeri, când trecea pe stradă băieții se opreau în loc, se uitau înlemnii după păpușa umblătoare de porțelan și uitau s-o fluiera. Sora Cea Mijlocie nu putea cânta, dar avea în schimb talent dramatic cu carul: putea imita orice și pe oricine și știa să povestească nimicuri și ce se mai întâmplase prin târg, fie ei, fie altcuiva, în așa fel încât ascultătorii se tăvăleau pe jos sau își înghițeau limba de răs. Era cea mai darnică ființă pe care a cunoscut-o vreodată Edward și așa a trăit toată viața: adunând ca să dăruiască. O vom reîntâlni în povestirea noastră.

Sora Cea Mică era doar blândă și nu se remarcă prin nici un talent deosebit. Asta dacă nu socotim faptul că a mâncat odată, fără să aibă nimic, o pungă de un kilogram de zahăr pentru care tatăl stătuse o dimineață întreagă la coadă.

Toate trei fetele aveau o pasiune comună: Edward. Dar, deși adorat, singurul băiat din familie n-a primit de la surori nicio jucărie – îi luau doar lucruri de îmbrăcat, dulciuri și, mai târziu, cărți. Ele au fost cele care l-au îngrijit, l-au legănat și l-au purtat în brațe ca bebeluș, iar când se făcuse mărișor, pe la patru ani, tot ele l-au învățat să citească acele povești pe care, curând-curând, le va ști pe toate pe de rost. Drept mulțumire, într-o după-amiază când, printr-o minune, toate trei reușiseră să-și înjghebeze toalete de oraș și ieșeau să se întâlnească cu niște băieți, Edward s-a luat după ele, tropa-tropa, tropa-tropa, pe piciorușele lui scurte, un ghemotoc de copchil, și din poartă le-a strigat de-a auzit toată strada: